

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om service och stöd på grund av handikapp**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att till lagen om service och stöd på grund av handikapp fogas stadgandet om förbud att utmäta ekonomiskt stöd som har beviljats med stöd av lagen. Utmätningförbudet skall också gälla redskap, maskiner och anordningar som har anskaffats

med sådant stöd. Dessutom föreslås att vissa mindre lagtekniska ändringar görs i lagen.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit städfästa.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget

Enligt 4 kap. 7 § 3 mom. (939/88) utsökningslagen får understöd eller kostnadsersättning som med stöd av pensions- eller sociallagstiftningen betalas för ett visst ändamål inte mätas ut. Med sociallagstiftning avses den lagstiftning som gäller socialförsäkring, socialvård och understöd som betalas på sociala grunder. I lagen om service och stöd på grund av handikapp ingår inte något utmätningförbud.

I 8 § lagen om service och stöd på grund av handikapp stadgas om annan service som behövs för att syftet med lagen skall nås. Något motsvarande stadgande ingår inte i 9 §, som gäller ekonomiskt stöd.

Enligt 9 § 1 mom. i lagen ersätts en handikappad, i enlighet med det behov som följer av hans handikapp eller sjukdom, helt eller delvis för sina kostnader för anskaffning av redskap, maskiner och anordningar som han behöver för att klara sina dagliga funktioner. Enligt 17 § förordningen om service och stöd på grund av handikapp (759/87) uppgår ersättningen till hälften av de faktiska anskaffningskostnaderna. Nödvändiga ändringsarbeten som på grund av handikapp utförs på ett redskap eller en

maskin eller anordning av standardmodell ersätts i sin helhet. Ordalydelsen i lagen och ordalydelsen i förordningen står delvis i strid med varandra, vilket har lett till tolkningsproblem när det har gällt att avgöra om ersättningen, i enlighet med det behov som följer av handikappet, skall vara större än det i förordningen stadgade beloppet av 50 % av de faktiska anskaffningskostnaderna eller endast hälften av dem.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Rätt små ändringar och lagtekniska justeringar i lagen om service och stöd på grund av handikapp kan motiveras eftersom de har stor betydelse för individen.

Ett förbud mot utmätning finns i de flesta lagar som reglerar ekonomiskt stöd inom socialvården, t.ex. i lagen om handikappbidrag (124/88), lagen om tryggnad av underhåll för barn (122/77) och lagen om barnbidrag (796/92). När det gäller ekonomiskt stöd saknas dessutom ett stadgande som motsvarar stadgandet om annan service som ges handikappade, dvs. ett stadgande, som behövs för

att syftet med lagen skall nås. Lagtekniska brister är förknippade med motstridigheterna i fråga om lagens och förordningens tolkning av redskap, maskiner och anordningar som hör till bostaden samt med vissa begrepp.

Till lagen skall även fogas ett stadgande som förbjuder utmätning av ekonomiskt stöd som erhållits med stöd av lagen om service och stöd på grund av handikapp eller ett redskap, en maskin eller en anordning eller något annat föremål för vars anskaffning har erhållits stöd. Samtidigt föreslås att termen ledsagarservice ersätts med termen följeslagarservice, att ett omnämnande av annat stöd som behövs för att syftet med lagen skall nås fogas till ekonomiskt stöd enligt 9 § och att ordalydelsen i 9 § ändras så, att motstridigheterna i lagen och förordningen när det gäller ersättning för anskaffning

av redskap, maskiner och anordningar undanröjs.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

Propositionen har inga ekonomiska verkningar.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet utgående från en promemoria av den arbetsgrupp för uppföljning av lagen om service och stöd på grund av handikapp som tillsatt.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslag

8 §. *Service för handikappade.* Enligt lagens 8 § 2 mom. skall kommunen ordna skälig färdtjänst jämte ledsagarservice för gravt handikappade. Den finska termen "saattopalvelu" har visat sig vara misslyckad i detta sammanhang. Den blandas ofta ihop med termen "saattohoito" = lindningsvård och "hautautoimistojen saattopalvelu" = den service som begravningsbyråerna erbjuder. Då den finska termen "saatajapalvelu" för sådan följeslagarservice som ordnas i form av stödservice enligt socialvårdsförordningen (607/83) har blivit vedertagen som begrepp, föreslås att termen "saattopalvelu" slopas och ersätts med "saatajapalvelu". Samtidigt samordnas också den svenskspråkiga terminologin och termen "ledsagarservice" ersätts med termen "följeslagarservice", som ingår i socialvårdsförordningen.

9 §. *Ekonomiskt stöd.* Enligt 8 § 1 mom. skall de handikappade bl.a. ges annan service som behövs för att syftet med lagen skall nås. Något motsvarande stadgande om annat stöd som behövs för att syftet med lagen skall nås ingår inte i 9 §, i vilken stadgas om ekonomiskt

stöd. Det föreslås att till 9 § 1 mom. fogas en möjlighet att få ersättning för annat stöd som behövs för att syftet med lagen skall nås. Tillägget gör det möjligt att få ersättning för t.ex. underhåll och reparation av redskap, maskiner och anordningar som hör till bostaden, för grundavgiften för biltelefon, som är högre än den normala grundavgiften för telefon, samt för kostnaderna för redskap, maskiner och anordningar som underlättar arbetet för en familjemedlem som hjälper en handikappad. Nuvarande praxis, enligt vilken dessa kostnader har ersatts som annan service som behövs för att syftet med lagen skall nås enligt 8 §, kan frångås.

Enligt lagens 9 § 1 mom. ersätts en handikappad, i enlighet med det behov som följer av hans handikapp eller sjukdom, helt eller delvis för sina kostnader för anskaffning av redskap, maskiner och anordningar som han behöver för att klara sina dagliga funktioner. Enligt 17 § 2 mom. förordningen om service och stöd på grund av handikapp uppgår ersättningen till hälften av den handikappades faktiska kostnader för anskaffningen. Ordalydelsen i lagrummet och ordalydelsen i förordningen har gett

upphov till tolkningssvårigheter när det har gällt att avgöra om ersättningens belopp skall uppgå till hälften av anskaffningskostnaderna eller om det är fråga om en minimiersättning, varvid ersättningen, i enlighet med det behov som följer av handikappet, kan uppgå till t.o.m. 100 % av anskaffningskostnaderna. I propositionen föreslås att lagens 9 § 1 mom. preciseras så att motstridigheterna i lagen och förordningen undanröjs. Enligt förslaget skall kostnaderna för anskaffning av redskap, maskiner och anordningar som den handikappade behöver för att klara sina dagliga funktioner ersättas så som närmare stadgas genom förordning.

19 a §. *Utmättningsförbud*. Det ekonomiska stöd som betalas med stöd av lagens 9 § får enligt det föreslagna stadgandet inte mätas ut. Om ekonomiskt stöd enligt lagens 9 § har beviljats för anskaffning av redskap, maskiner och anordningar eller andra föremål, skall inte heller de få mätas ut.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

De föreslagna ändringarna i lagen om service och stöd på grund av handikapp förutsätter mindre lagtekniska ändringar av förordningen om service och stöd på grund av handikapp.

Avsikten är att ändringarna av förordningen skall träda i kraft samtidigt som den lag som ingår i denna regeringsproposition.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfästa.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om service och stöd på grund av handikapp

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 3 april 1987 om service och stöd på grund av handikapp (380/87) 8 § 2 mom. och 9 § 1 mom. samt
fogas till lagen en ny 19 a § som följer:

8 §

Service för handikappade

Kommunen skall ordna skälig färdtjänst jämte följeslagarservice, tolktjänst samt serviceboende för en gravt handikappad som på grund av sitt handikapp eller sin sjukdom nödvändigt behöver sådan service för att klara de funktioner som hör till normal livsföring. Om den handikappade är i behov av fortgående anstaltsvård, har kommunen ingen särskild skyldighet att ordna serviceboende.

9 §

Ekonomiskt stöd

En handikappad ersätts, i enlighet med det

behov som följer av hans handikapp eller sjukdom, helt eller delvis för sina kostnader för avlönande av en personlig hjälpare samt för annat stöd som behövs för att syftet med denna lag skall nås. På motsvarande sätt ersätts extra kostnader som föranleds av anskaffning av nödvändig beklädnad och specialkost som handikappet eller sjukdomen förutsätter. Kostnaderna för anskaffning av redskap, maskiner och anordningar som den handikappade behöver för att klara sina dagliga funktioner ersätts så som närmare stadgas genom förordning.

19 a §

Utmättningsförbud

Ekonomiskt stöd som betalas med stöd av

9 § får inte mätas ut. Om ekonomiskt stöd enligt 9 § har beviljats för anskaffning av redskap, maskiner och anordningar eller andra föremål, får dessa inte heller mätas ut.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 21 oktober 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

Lag

om ändring av lagen om service och stöd på grund av handikapp

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 3 april 1987 om service och stöd på grund av handikapp (380/87) 8 § 2 mom.
och 9 § 1 mom. samt
fogas till lagen en ny 19 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Service för handikappade

Kommunen skall ordna skälig färdtjänst jämte ledsagarservice, tolktjänst samt serviceboende för en gravt handikappad som på grund av sitt handikapp eller sin sjukdom nödvändigt behöver sådan service för att klara de funktioner som hör till normal livsföring. Om den handikappade är i behov av fortgående anstaltsvård, har kommunen ingen särskild skyldighet att ordna serviceboende.

Kommunen skall ordna skälig färdtjänst jämte *följeslagarservice*, tolktjänst samt serviceboende för en gravt handikappad som på grund av sitt handikapp eller sin sjukdom nödvändigt behöver sådan service för att klara de funktioner som hör till normal livsföring. Om den handikappade är i behov av fortgående anstaltsvård, har kommunen ingen särskild skyldighet att ordna serviceboende.

9 §

Ekonomiskt stöd

En handikappad ersätts, i enlighet med det behov som följer av hans handikapp eller sjukdom, helt eller delvis för sina kostnader för avlönande av personlig hjälpare och anskaffning av redskap, maskiner och anordningar som den handikappade behöver för att klara sina dagliga funktioner. På motsvarande sätt ersätts extra kostnader, som föranleds av anskaffning av beklädnad och specialkost som handikappat eller sjukdomen förutsätter.

9 §

Ekonomiskt stöd

En handikappad ersätts, i enlighet med det behov som följer av hans handikapp eller sjukdom, helt eller delvis för sina kostnader för avlönande av en personlig hjälpare *samt för annat stöd som behövs för att syftet med denna lag skall nås*. På motsvarande sätt ersätts extra kostnader som föranleds av anskaffning av nödvändig beklädnad och specialkost som handikappat eller sjukdomen förutsätter. *Kostnaderna för anskaffning av redskap, maskiner och anordningar som den handikappade behöver för att klara sina dagliga funktioner ersätts så som närmare stadgas genom förordning.*

19 a §

Utmättningsförbud

Ekonomiskt stöd som betalas med stöd av 9 § får inte mätas ut. Om ekonomiskt stöd enligt 9 § har beviljats för anskaffning av redskap, maskin-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

er och anordningar eller andra föremål, får dessa inte heller mätas ut.

Denna lag träder i kraft den
199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förut-
sätter får vidtas innan den träder i kraft.